

POLITIHØGSKOLEN

STUDIEPLAN

VIDEREUTDANNING FOR PÅTALEJURISTER I LEDELSE AV TILRETTELAGTE AVHØR

15 studiepoeng

Godkjent i høgskolestyret
7. desember 2016

1. Innledning

Avhør er en av politiets viktigste etterforskningsmetoder. Tilrettelagte avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner reiser særskilte utfordringer for politiet.

Vold mot barn og andre særlig sårbare fornærmede, mishandling i nære relasjoner og alvorlige seksuallovbrudd er prioriterte saker både sentralt og lokalt i politietaten. Denne kriminaliteten rammer barn og andre særlig sårbare direkte som fornærmede og/eller som vitner, og deres forklaringer vil ofte være sentrale bevis i etterforskningen.

Tilrettelagte avhør skal bidra til å frembringe de opplysninger som barnet eller den særlig sårbare personen har om mulige straffbare forhold, på en måte som er egnet til å få frem en mest mulig detaljert, relevant og pålitelig forklaring. Samtidig skal avhøret gjennomføres på en hensynsfull måte som ikke er unødig belastende for vitnet, og slik at vitnet ivaretas på best mulig måte.

Tilrettelagte avhør skal ledes av påtalejurister med utvidet påtalekompetanse. Avhørene er bevisopptak som følger reglene i straffeprosessloven med tilhørende forskrift.

Utdanningen gir 15 studiepoeng.

2. Formål

Formålet med utdanningen er å bidra til at politiets påtalejurister har særskilt kompetanse til å lede tilrettelagte avhør med høy kvalitet og i samsvar med regelverket.

3. Målgruppe og opptakskrav

3.1 Målgruppe

Målgruppen er påtalejurister som skal lede tilrettelagte avhør.

3.2 Opptakskrav

Søkere må dokumentere følgende formelle krav:

Utdanning:

- mastergrad i rettsvitenskap eller tilsvarende

Ansettelse, praksis og andre krav:

- ansettelse i politi- og lensmannsetaten
- ha utvidet påtalekompetanse

Krav med senere dokumentasjonsfrist:

En forutsetning for å starte utdanningen er at søkerne har deltatt ved minst 10 dommeravhør eller tilrettelagte avhør, som avhørsleder eller påtalejurist.

Dokumentasjon må sendes Politihøgskolen senest to uker før studiestart.

4. Læringsutbytte

Generell kompetanse

Studenten kan etter gjennomført utdanning:

- fremstå med økt innsikt og trygghet i rollen som avhørsleder
- ta ansvar for en effektiv og kvalitetsmessig god gjennomføring av tilrettelagte avhør i samsvar med regelverket, slik at både vitnet og mistenktes/siktedes rettigheter og behov ivaretas og bevisverdien sikres
- vurdere og balansere etiske hensyn ved tilrettelagte avhør

Studiet er organisert i tre hovedtemaer som samlet skal fremme arbeidet mot studentenes helhetlige læringsutbytte: rettsvitenskapelige og påtalefaglige temaer, tilrettelagte avhør som etterforskningsmetode samt barnefaglige temaer.

4.1 Rettsvitenskapelige og påtalefaglige temaer

Kunnskaper

Studentene har etter gjennomført utdanning kunnskap om aktuelle bestemmelser i

- lov om barnevernstjenester (Barnevernsloven)
- lov om barn og foreldre (barneloven)
- lov om vergemål (vergemålsloven)
- lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)
- lov om psykisk helsevern

Studentene har etter gjennomført utdanning utdypet kunnskap om:

- aktuelle bestemmelser i Grunnloven
- den europeiske menneskerettskonvensjonens (EMK) og FNs barnekonvensjons bestemmelser til vern om fornærmede i straffesaker, vern om barn og andre særlig sårbare personer, og vern om mistenkte/siktede
- straffeprosesslovens bestemmelser om tilrettelagte avhør
- straffelovens bestemmelser om seksuallovbrudd, kjønnslemlestelse, mishandling i nære relasjoner, drap og kroppsskade
- forskrift om avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner (tilrettelagte avhør)
- andre relevante rettskilder

Ferdigheter

Studentene kan etter gjennomført utdanning:

- forberede og lede gjennomføringen av tilrettelagte avhør effektivt og i samsvar med lov- og regelverket
- sikre at det tilrettelagte avhøret gjennomføres på måte som ivaretar en mest mulig nøyaktig og pålitelig informasjonsinnhenting

4.2 Tilrettelagte avhør som etterforskningsmetode

Kunnskaper

Studentene har etter gjennomført utdanning kunnskap om:

- Den Dialogiske Samtalemotoden (DCM)
- barn som vitner
- feil og fallgruver ved tilrettelagte avhør som etterforskningsmetode
- fremlegging av bevis (som bilder og utsagn) i avhør
- supplerende kommunikasjonsmetoder
- medisinske undersøkelser

Ferdigheter

Studentene kan etter gjennomført utdanning:

- planlegge tilrettelagte avhør som et ledd i en helhetlig etterforskningsplan
- gjenkjenne avhørers bruk av anerkjent avhørsmetodikk
- reflektere over og delta i en diskusjon om gjennomføringen av det enkelte avhør
- sikre at alternative hypoteser/hendelsesforløp identifiseres og følges opp under avhøret
- vurdere opplysninger fremkommet i avhøret og benytte disse i videre etterforskning, herunder supplerende avhør
- vurdere beslutning om medisinsk undersøkelse og utforme mandat for dette
- samhandle med barnevernet, Statens Barnehus og andre hjelpeinstanser

4.3 Barnefaglige emner

Kunnskaper

Studentene har etter gjennomført utdanning grunnleggende kunnskap om:

- utviklingspsykologi
- konsekvenser av omsorgssvikt, vold og traumer mot barn og ungdom
- psykososiale forhold

- kulturelle forutsetninger og påvirkninger
- ulike nivåer av utviklingshemming og funksjonsnedsettelse
- de vanligste typer av utviklingsforstyrrelser

Ferdigheter

Studentene kan etter gjennomført utdanning:

- anvende kunnskap om utviklingspsykologi og konsekvenser av vold og overgrep under ledelse av det tilrettelagte avhøret
- sikre at innhentet informasjon om vitnet benyttes ved forberedelse og gjennomføring av tilrettelagte avhør
- benytte fagkunnskap hos andre profesjoner og fagmiljøer

5. Organisering og arbeidsmåter

Studiet er organisert som et deltidsstudium, med samlinger og studiearbeid utenom samlingene, og skal som hovedregel gjennomføres i løpet av 10 måneder.

Utdanningen er estimert til ca. 420 timer. I dette ligger deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid, nettbasert arbeid og litteraturstudier.

Arbeidsmåtene i studiet skal bidra til å gi studentene godt læringsutbytte.

Utdanningen organiseres rundt sentrale problemstillinger og utfordringer i avhørsleders arbeid som kobles til relevant teori. Det legges vekt på varierte arbeidsformer med stor grad av studentaktivitet.

Samlingene utgjør ca. 105 timer som kan fordeles over kortere og lengre tid. Det er obligatorisk deltakelse på samlingene.

En nettbasert læringsplattform benyttes i administrering og pedagogisk gjennomføring av studiet.

Arbeidskrav

Følgende arbeidskrav må være oppfylt og godkjent før studentene får framstille seg til eksamen:

- Et refleksjonsnotat om avhørsleders rolle, med utgangspunkt i et avhør studenten enten har deltatt ved eller ledet (800 ord)
- En fagoppgave med utgangspunkt i et avhør studenten har ledet (3000 ord)
- Et refleksjonsnotat om egen læring (800 ord)

6. Vurdering

Studiet avsluttes med en to-dagers, individuell, skriftlig hjemmeeksamen som tar utgangspunkt i en case.

Det benyttes karakterene bestått/ikke bestått.